

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ, ЗООЛОГІЯ

Павлюченко О.В.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ASPIDOGASTER CONCHICOLA У ПЕРЛІВНИЦЕВИХ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ

Aspidogaster conchicola Baer – звичайний паразит перлівницевих. На Житомирщині наявність гельмінта вперше відмічено у 80-ті роки XX ст. у *Unio pictorum* (Spitzi, Rossmassler, 1844) [2]. Згодом його було зареєстровано також у *Batavusiana nana carnea* (Küster, 1878), *B. fuscula fuscula* (Rossmassler, 1836), *U. limosus graniger* (Ziegler, 1847), *U. tumidus falcatus* (Drouët, 1881), *U. conus borysthenticus* (Kobelt, 1879), *U. rostratus rostratus* (Lamarck, 1819), *Colletopterum piscinale falcatus* (Drouët, 1881), *C. ponderosum rumanicum* (Bourguignat, 1880), *Pseudanodontina. complanata complanata* (Ziegler & Rossmassler, 1835) [1, 3]. Метою нашого дослідження було виявлення *A. conchicola* у інших перлівницевих Житомирщини та з'ясування рівня їх зараженості цією аспідогастреєю. Матеріалом для дослідження послужили молюски, зібрані в 2004 р. у водоймах Житомирської області. Для визначення перлівницевих користувались загальноприйнятими конхіологічними характеристиками [2]. Аспідогастрів виявляли препаруванням навколосерцевої сумки і нирок.

Окрім перелічених вище видів – хазяїв *A. conchicola*, на Житомирщині гельмінта зареєстровано ще у 4 видів перлівницевих: *B. musiva gontieri* (Bourguignat, 1881), *Anodonta zellensis micheli* (Modell, 1945), *A. cygnea* (Linné, 1758), *P. kletti* (Rossmassler, 1835). Відмічено досить високу екстенсивність інвазії перлівницевих, особливо у річках, що протікають поблизу Житомира та районних центрів області (табл.). Забруднення водойм призводить до послаблення опірності організму Unionidae дії несприятливих чинників, в тому числі і паразитів.

Aspidogaster conchicola у перлівницевих житомирщини

Вид молюска	Місце збору	Екстенсивність інвазії, %	Інтенсивність інвазії, екз./особ.
<i>U. pictorum</i>	р. Унава (с. Жовтневе)	11,5	1
<i>U. rostratus</i>	р. Гуйва (с. Гуйва)	8,3	1
<i>U. tumidus</i>	р. Церем (с. Пилиповичі)	47,1	1,8
<i>U. conus</i>	р. Ірша (м. Малин)	57,1	2,25
<i>B. fuscula</i>	р. Смілка (м. Н.-Волинський)	–	1
<i>B. musiva</i>	р. Тня (с. Несолонь)	5,4	1
<i>B. nana</i>	р. Візня (с. Ворсівка)	25	1
<i>A. cygnea</i>	р. Гнилоп'ять (м. Бердичів)	50	2
<i>A. zellensis</i>	р. Тетерів (м. Житомир)	33,3	2
<i>C. ponderosum</i>	р. Смілка (м. Н.-Волинський)	66,7	2
<i>C. piscinale</i>	р. Уж (с. Бараші)	16,7	1,75
<i>P. kletti</i>	р. Візня (с. Ворсівка)	50	3
<i>P. complanata</i>	р. Тетерів (м. Житомир)	–	2

Література:

1. Минюк М.Е. Аспидогастры – паразиты перловицевых Житомирского Полесья // Паразитология. – 2001. – Т.35, №6. – С. 552–555.
2. Стадниченко А.П. Фауна України. – К.: Наукова думка, 1984. – Т. 29, Вип.9. – 284 с.
3. Черномаз Т.В. Работа ресничек переживающих клеток мерцательного эпителия жабер и ноги перловицевых, зараженных *Aspidogaster conchicola* и *Vucephalus polymorphus* // Паразитология. – 2001. – Т. 35, №5. – С. 443–447.